

Kulturdepartementet**Remissvar över betänkande SOU 2025:92 En kulturkanon för Sverige****Sammanfattning**

Länsmuseet Gävleborg delar uppfattningen att kultur och historia ska komma alla människor till del och att kulturens aktörer är avgörande för detta. Arbetet behöver ha en tydlig regional och lokal förankring.

Vi delar utredarens beskrivning av läns museernas centrala roll och vi menar att det är bättre att arbeta med redan befintliga institutioner såsom myndigheter, läns museer och skolan, än att bygga upp fler organisationer och strukturer.

För att läns museernas grundläggande roll som institutioner för kunskap och pedagogik ska komma till sin rätt behöver dock resursförstärkningen vara större och mer långsiktig än de tillfälliga stimulansmedel som föreslås.

Synpunkter

Syftet med kanon är att skapa fönster mot en bredare bildningsresa. Kultur och historia ska komma alla människor till del och de historiska berättelserna skapar bildning, gemenskap och inkludering. Utredningen innehåller en intressant historisk och internationell utblick. Även redogörelserna för ”folkets kanon” och för expertgruppernas urval är värdefulla och användbara.

Det är viktigt att arbetet med en nationell kanon verkligen betraktas som utgångspunkt och inspiration för fortsatt bildning, inte som en slutgiltig lista. Den behöver ha en tydlig regional och lokal förankring. Länsmuseet Gävleborg delar därför uppfattningen att kulturens aktörer är avgörande för att kultur och historia ska komma alla människor till del.

6.2.1 Sveriges kulturkanon bör förvaltas i en form som garanterar frihet och självständighet

Länsmuseet Gävleborg delar uppfattningen att en kulturkanon som förvaltas av en självständig stiftelse har möjlighet att garantera dess långsiktighet och politiska

oberoende. Det vore dock bättre att stärka redan befintliga institutioner såsom myndigheter och läns museer, än att bygga upp ytterligare organisationer och strukturer. Nationella myndigheter, läns museer och skolan är tillsammans institutioner som redan har utarbetade former för samverkan mellan lokala, regionala och nationella aktörer.

6.2.3 Tillgängliggörande av kanon genom en digital portal

Länsmuseet Gävleborgs stödjer förslaget om en digital portal som kärnan i förmedlingen av kanon. Digitala gränssnitt är flexibla och kan utformas med exempelvis länkar till andra viktiga verk, visas på karta och förändras över tid. Det är viktigt att en sådan portal utvecklas och uppdateras löpande för att vara relevant över tid.

6.2.4 Tillgängliggörande av kanon genom kultur- och kulturarvsaktörer

Vi delar uppfattningen att läns museerna har mycket goda förutsättningar att samverka med regionala och lokala aktörer. Läns museerna och deras samlingar har regionala perspektiv som lyfter fram regionernas respektive historia, inte minst i samarbete med skolan. Många av dessa delar kan kopplas samman med och bör bilda grund för en levande nationell kanon. Läns museerna kan nå människor i hela landet och är viktiga institutioner för fortsatt bildning som redan utgör ett nationellt nätverk.

6.3.2 Tillfälliga stimulansmedel till läns museer och andra regionala kultur- och kulturarvsaktörer för att initiera regionala kanonprojekt

Vi delar beskrivningen att många kultur- och kulturarvsaktörer har en ansträngd ekonomi. Vi delar också uppfattningen att läns museerna har en viktig roll för att sprida kunskap, bildning och skapa gemenskap. Vi bedömer dock att den föreslagna tillfälliga förstärkningen som ska fördelas på samtliga regionala kultur- och kulturarvsaktörer i hela landet är för liten. Hur fördelningen av medlen ska gå till nämner inte utredaren. Regionala kanonprojekt riskerar dessutom att avstanna efter tre år då det i förslaget saknas en långsiktig ekonomisk plan.

För att läns museernas grundläggande roll som institutioner för kunskap och pedagogik ska komma till sin rätt behöver resursförstärkningen vara större och mer långsiktig.

Beslut i ärendet har fattats av landsantikvarie/länsmuseichef Leif Grundberg efter föredragning av avdelningschef Jesper Nilsson. I den slutliga beredningen av ärendet har även avdelningscheferna Maria Björck och Jonas Westlund deltagit.

Leif Grundberg
Landsantikvarie/länsmuseichef

Jesper Nilsson
Avdelningschef Samlingar och lärande